

BIBLIOTEKOS VEIKLA 2020

2020 m. Vilniaus kolegijos bibliotekos ištekliams įsigyti buvo skirta 123,4 tūkst. Eur, tai yra 11 proc. daugiau nei 2019 m. (111,2 tūkst. Eur). Iš šių lėšų – 49,9 tūkst. Eur skirta naujoms knygoms ir kitiems dokumentams įsigyti (iš jų 65 proc. lėšų užsienio leidėjų dokumentams), 27,3 tūkst. Eur – periodinių leidinių prenumeratai (įskaitant elektroninius leidinius, prieigas), 40,7 tūkst. – elektroninių išteklių (knygų ir duomenų bazių) prenumeratai. Vieno studento aprūpinimui informacijos ištekliais skirta 19,3 Eur – tai atitinka *Strateginiame plane 2020* išsikeltus siekinius.

Tradicinį bibliotekos fondą papildė 2343 vnt. 929 pavad. nauji leidiniai: nupirkti 2225 vnt. (34 proc. užsienio leidėjų), paramos būdu gauti 118 vnt. Lyginant su 2019 m. leidinių nupirkta 10 proc. mažiau, priežastys įvairios: karantinas pristabdė knygų leidybą ir pristatymo galimybes; didėjant nuotolinių išteklių poreikiui, nuspręsta daugiau lėšų skirti elektroniniams ištekliams, jiems įsigyti skirta 35 proc. visų lėšų (2019 m. – 11 proc.), o tai yra 68 proc. daugiau nei 2019 m. 2020 m., kaip ir ankstesniais metais, aktyviai tęsiami bibliotekos fondo peržiūros darbai, atrenkami praradę aktualumą bei susidėvėję leidiniai, nurašyta 13373 vnt. 2420 pavad. dokumentų 24,2 tūkst. Eur sumai.

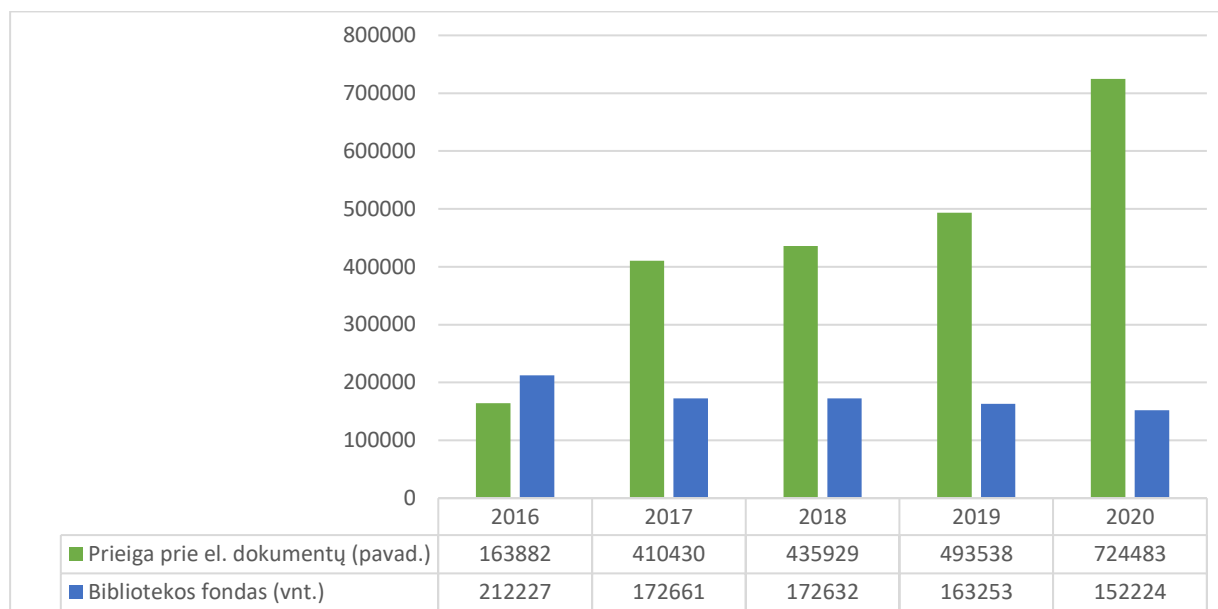
2020 m. gauti 115 pavad. (49,5 proc. užsienio kalbomis) 150 periodinių leidinių komplektai, iš jų 15 pavad. prieinami elektroniniu formatu. Palyginus su 2019 m. periodinių leidinių komplektų skaičius sumažėjo 21 proc., nes ATF, EKF ir PDF fakultetų bibliotekoms įsikūrus bendrose patalpose atsisakyta besidubliuojančių leidinių prenumeratos. Sumažėjo ir prenumeruojamų leidinių pavadinimų skaičius (10 proc.), nutrūkus leidinių leidybai ar atsisakius nepaklausių leidinių, tačiau elektroninių periodinių leidinių, prieinamų nuotoliniu būdu, skaičius padidėjo 36 proc.

1 lentelė. Pagrindiniai bibliotekos veiklos rodikliai 2016-2020 m.

Bibliotekos veiklos rodikliai	2016	2017	2018	2019	2020
Bibliotekos fondas (fiz. vnt.)	212227	172661	172611	163253	152224
Gauta per metus (fiz. vnt.)	2795	2706	3603	2581	2344
Periodinių leidinių prenumerata (pavad.)	143	126	136	127	115
Gauta parama (tūkst. Eur)	3,96	1,1	1,5	0,9	1,06
Registruotų skaitytojų skaičius	9375	8208	7683	8105	7775
Apsilankymų skaičius	191967	176760	158042	126568	49445
Dokumentų išduotis (fiz. vnt)	273169	256703	171845	181781	116913
Skaityklų darbo vietų skaičius	253	276	276	276	267
Interneto skaityklų darbo vietų skaičius	81	81	81	81	64
Kompiuterizuotos darbo vietos personalui	29	29	29	29	27
Darbuotojų skaičius (etatai)	27	27	27	27	20
Bibliografinių įrašų el. kataloge (nauji pavad.)	1242	751	954	847	894
Prieiga prie e-dokumentų (pavad.)	163882	410430	435929	493538	724483
Viso teksto dokumentų panauda (pavad.)	53553	65374	59805	99575	440688

2020 m. ženkliai padidėjo bibliotekos elektroninių išteklių skaičius (1 lentelė) – net 47 proc. Didžiausias augimas pastebimas elektroninių knygų pasiūloje, iš viso Kolegijos vartotojai turėjo prieigą prie 451,5 tūkst. pavadinimų viso teksto elektroninių knygų, tai yra 121 proc. daugiau nei 2019 m. Prenumeruojama 1,3 tūkst. Lietuvos leidėjų elektroninių knygų šiose kolekcijose: KTU, VGTU, Vitae litera, KU, KVK, VDU; užsienio leidėjų – 450 tūkst. elektroninių knygų duomenų bazėse: Skillsoft (56 tūkst. vnt.) ir EBSCO (207,2 tūkst. vnt.); Kolegijai laikinai (3 mėn.) buvo suteikta nemokama prieiga prie duomenų bazės ProQuest Ebook Central kolekcijos „Academic Complete“ (187 tūkst. vnt.). Mokslinių žurnalų ir kitų tęstinių leidinių pasiūla prenumeruojamose duomenų bazėse išliko gan panaši (4 proc. daugiau). Iš viso vartotojai turėjo prieigą prie 17,8 tūkst. pavadinimų viso teksto žurnalų šiose duomenų bazėse: EBSCO Publishing (eIFL.net DB paketas – 9 duomenų bazės), Computers & Applied Sciences Complete, Emerald Management eJournals Collection, Taylor & Francis. Be knygų ir tęstinių leidinių vartotojai turėjo prieigą prie 96,9 tūkst. pavadinimų kitų išteklių, pavyzdžiui: anatomijos interaktyvių video įrašų (Acland's Video Atlas of Human Anatomy); spektaklių, filmų, interviu, kritikos (Digital Theatre); galėjo klausytis 158,3 tūkst. muzikinių diskų, kuriuose yra per 2,3 mln. muzikos įrašų (Naxos Music Online); peržiūrėti statistinius

duomenis, ekonomines apžvalgas (Passport). Taip pat Kolegija prenumeravo bibliografinių duomenų tvarkymo įrankį Refworks. Iš viso per ataskaitinį laikotarpį biblioteka prenumeravo 20 duomenų bazių, didžiąją dalį (14) per LMBA projektą „eMoDB.LT3“ mokant tik kofinansavimo mokesčių, 1 duomenų bazę finansuojamą Kultūros ministerijos lėšomis, 5 duomenų bazes bei atskiras elektronines knygas savo lėšomis. Biblioteka, be prenumeruojamų išteklių, vartotojams siūlė ir atviros prieigos publikacijas bei elektronines knygas (MRU, VU, VDU, OAPEN, SpringerOpen ir kt.), Lietuvos standartų departamento elektroninius standartus (52 tūkst. vnt.), kurie yra prieinami per Kolegijos virtualią biblioteką, per pateiktas nuorodas ar bibliotekos paruoštus teminius sąrašus paskelbtus bibliotekos interneto puslapyje. Kolegijos elektroninių leidinių pasiūla nuolat auga pastaruosius ketverius metus, todėl atotrūkis nuo bibliotekos fizinių leidinių pasiūlos ir toliau didėja (1 pav.).

1 pav. VK bibliotekos fizinių ir elektroninių dokumentų skaičiaus dinamika 2016-2020 m.

2020 m. buvo pilni iššūkių, ne kartą šalyje įvestas karantinas dėl COVID-19 pandemijos sutrikdė bibliotekos veiklą, kai fizinis vartotojų aptarnavimas buvo apribotas ar net visai sustabdytas. Tai nulėmė kai kurių bibliotekos apskaitos rodiklių mažėjimą – lankomumo (1 lentelė), kuris sumažėjo net 61 proc. Sumažėjo ir leidinių išduoties rodiklis – 36 proc., kuris labiausiai atspindi dokumentų išduoties vietoje (skaityklose ir pan.) sumažėjimą, tačiau išduotis į namus sumažėjo neženkliai – tik 6 proc. Apribojus apsilankymą bibliotekos fizinėje erdvėje, biblioteka dar aktyviau skleidė informaciją apie prenumeruojamus bei atviros prieigos elektroninius išteklius (internetu puslapiuose, elektroniniu paštu, Facebook), todėl virtualūs apsilankymai bibliotekoje, skirtingai nuo fizinių, ženkliai padidėjo – 84 proc. (52 tūkst., 2019 m. – 29 tūkst.). 2020 m. bibliotekos interneto puslapių (LT ir EN) peržiūros siekė 113 tūkst., o tai yra 68 proc. daugiau nei 2019 m. (67 tūkst.). Elektroninių išteklių panaudos rodiklis (1 lentelė) padidėjo daugiau nei keturis kartus – 441 tūkst. (2019 m. 100 tūkst.). Deja, kol kas biblioteka neturi galimybės apskaičiuoti Virtualioje bibliotekoje atliktas paieškas, ne visi leidėjai pateikia elektroninių išteklių turinio panaudos statistinius duomenis, su kuriais elektroninių išteklių panaudos skaičiai būtų didesni, nei pateikti 1 lentelėje.

Biblioteka nuolat vykdo mokymus bei teikia individualias konsultacijas bibliotekos paslaugų, išteklių ir informacijos paieškos, citavimo bei bibliografinių duomenų tvarkymo įrankių temomis, iš viso 2020 m. įvyko 87 mokymai, iš jų – 42 nuotoliniu būdu Teams aplinkoje, mokymuose dalyvavo per 3,8 tūkst. dalyvių; paruošti mokomieji video įrašai, kurie įkelti Steam aplinkoje, įrašų peržiūros siekia per 1,3 tūkst. kartų.

Kolegijos bibliotekos elektroniniame kataloge ALEPH 2020 m. parengti 894 nauji bibliografiniai įrašai, eLABa PDB talpykloje užregistruota apie 300 Kolegijos darbuotojų mokslo ir meno publikacijų, iš viso yra užregistruota 1,8 tūkst. publikacijų (institucijos autoriams priskirta 2,2 tūkst.).